

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS ACHAREI • MAAMAR 2

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

Car en ce jour, il fera expiation pour vous

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/acharei/2/

1 כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. להבין כפל לשון לטהר ותטהרו.

« Car en ce jour, Il fera expiation pour vous, afin de vous purifier ; de tous vos péchés, devant D.ieu, vous serez purifiés. » [Il nous faut] comprendre la double expression « afin de purifier » et « vous serez purifiés ».

צריך לבאר ענין עשיית [עשרת ימי תשובה] ולמה הוקבעו עשרה ימים דוקא והיום הזה הוא יום העשירי יכפר עליכם הלא כל זמן שעושים תשובה היה צריך שיומחל להם מיד.

Il nous faut expliquer la question des Dix Jours de Techouva : pourquoi précisément dix jours ont-ils été fixés, et [pourquoi] « ce jour », qui est le dixième, « fera-t-il expiation pour vous » ? Pourtant, chaque fois que l'on fait techouva, on devrait être pardonné immédiatement.

אך הענין הוא כי ענין התשובה הוא להשיב פנים בפנים אליו ית' כי הלא התשובה הוא לשוב ולהתקרב
Mais voici l'explication : la techouva consiste à tourner de nouveau son visage, face à face, vers Lui, béni soit-Il. Car la techouva consiste assurément à revenir et à se rapprocher

אליו ית' ולכאורה לא שייך לשון זה לגבי הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] דכתיב ביה את השמים ואת הארץ אני מלא ולמה צריך לשוב ולהתקרב אליו ית' ובמה נתרחק.

de Lui, béni soit-Il. Pourtant, à première vue, cette expression ne s'applique pas au Saint béni soit-Il, dont il est écrit : « Je remplis les cieux et la terre. » Pourquoi donc faut-il revenir et se rapprocher de Lui, béni soit-Il, et en quoi s'est-on éloigné ?

אלא הענין הוא כמשל ב' בניא [בני אדם] שעומדים זה אצל זה רק שחוזרים עורף זה מזה אין לך ריחוק גדול מזה ואין קירוב אלא בהחזרת פנים אל פנים.

Mais voici l'explication : c'est comme l'image de deux personnes qui se tiennent l'une à côté de l'autre, mais qui se tournent le dos ; il n'est pas de plus grand éloignement que celui-là, et il n'est de rapprochement qu'en se tournant de nouveau face à face.

2 וכך הנה כתיב וראית את אחורי ופני לא יראו שיש בחי' פנים ואחוריים למעלה.

De même, il est écrit : « Tu verras Mon dos, mais Ma face ne sera pas vue » : il existe donc, là-Haut, un niveau de « face » et [un niveau de] « dos ».

וכתיב יאר ה' פניו אליך פ"י שהשפעה תהי' [תהיה] בבחי' הארת פנים מפנימיות רצונו כדכתיב ואוהב את יעקב וכתיב כי מחה אמחה כו'

Et il est écrit : « Que D.ieu fasse briller Sa face vers toi » ; cela signifie que le flux [de bénédiction] soit au niveau de l'éclat de la face, provenant de la dimension intérieure de Sa volonté, comme il est écrit : « Et J'ai aimé Yaakov », et il est écrit : « Car J'effacerai complètement... », etc.

ולכן ההשפעה שמשפיע לו להחיותו הוא מבחי' אחוריים דהיינו כמאן דשדי בתר כתפוי שנותן לשונאו שאינו נותנו ברצון גמור רק כמי שמוכרח להשפיע ואין השפעה זו מבחי' פנימיות ועיקר רצונו.

C'est pourquoi le flux qu'Il lui accorde pour le maintenir en vie provient du niveau du « dos », c'est-à-dire à la manière de quelqu'un qui jette [quelque chose] par-dessus son épaule et qui donne à son ennemi : il ne donne pas de plein gré, mais seulement comme quelqu'un qui est contraint de donner ; ce flux ne provient ni de la dimension intérieure ni de l'essence de Sa volonté.

אבל לצדיק בא ההשפעה מבחי' פנימיות רצונו שנותן ברצון גמור ובהארת פנים בשמחה ובטוב לבב ברוב עוז וחדוה.

Mais le flux destiné au tsadik provient de la dimension intérieure de Sa volonté : Il donne de plein gré et avec un visage rayonnant, dans la joie et la gaieté du cœur, avec une grande force et un profond ravissement.

3 ועד"ז [ועל דרך זה] יובן ג"כ ענין התשובה, כי הנה כתיב כי פנו אלי עורף פ"י כי פנו אלי שפונים אליו ית' בקיום תורתו ומצותיו.

De même, on comprendra aussi la notion de techouva. Car il est écrit : « Car ils se sont tournés vers Moi, le dos ». L'expression « ils se sont tournés vers Moi » signifie qu'ils se tournent bien vers Lui, béni soit-Il, en observant Sa Torah et Ses mitsvot.

אבל מ"מ [מכל מקום] אין זה אלא בבחי' עורף שאינו מבחי' פנימית הרצון מאהבה ותשוקה אלא מצות אנשים מלומדה והולך בקרירות.

Néanmoins, cela ne relève que du niveau du « dos », car cela ne procède pas de la dimension intérieure de la volonté, nourrie d'amour et d'aspiration, mais [d']« un commandement appris des hommes par habitude » ; il s'en acquitte froidement.

והתשובה היא החזרת פנים בפנים להיות פנימיות רצונו וחפצו בתורת ה' ומצותיו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל.

La techouva consiste à se retourner face à face, de sorte que sa volonté et son désir les plus intimes se portent sur la Torah de D.ieu et Ses mitsvot, dans la joie et la gaieté du cœur, plus que [ne le procurerait] une abondance de toutes choses.

(ועמ"ש מזה ע"פ שובה ישראל והנה ע"י התשובה שהיא החזרת פנים בפנים כנ"ל עי"ז נמשך ג"כ מלמעלה ענין ישר יחזו פנימו המבואר במ"א סד"ה כי תשמע בקול גבי לעשות הישר).

(Voir à ce sujet ce qui est écrit sur le verset « Reviens, Israël ». Or, par la techouva, qui consiste à se retourner face à face, comme indiqué plus haut, est également attirée d'En-Haut la notion de « Les hommes droits contempleront Sa face », expliquée ailleurs, à la fin du discours qui commence par « Quand tu écouteras la voix », à propos des mots « pour faire ce qui est droit ».)

אך איך תהיה בחינה זו קבוע בנפש האדם צריך להקדים תחילה מאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] גדול תלמוד

Mais comment ce niveau peut-il s'établir durablement dans l'âme de l'homme ? Il faut d'abord introduire l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « Grande est l'étude,

שמביא לידי מעשה מכלל שהמעשה הוא העיקר והתלמוד אינו גדול אלא במה שמביא לידי מעשה. וארז"ל [ואמר רבתינו זכרונם לברכה] הלומד שלא לעשות מוטב שנהפך לו שלייתו וכו'.

car elle conduit à l'action. » Il en ressort que l'action est l'essentiel et que l'étude n'est grande que parce qu'elle conduit à l'action. Nos Sages, de mémoire bénie, ont également dit : « Celui qui étudie sans agir, mieux aurait valu que son placenta se soit retourné », etc.

ובירושלמי אמרו על פסוק וכל חפצים לא ישוו בה אפילו חפצי שמים שכל המצות אינן כדאי אפילו לדבר אחד של דברי תורה שמעלת עסק התורה יתירה על מעלת קיום המצות.

Dans le Talmud de Jérusalem, ils disent à propos du verset « Et tous les désirs ne sauraient lui être comparés » : même les désirs du Ciel ; autrement dit, aucune des mitsvot ne vaut ne serait-ce qu'une seule parole de Torah, car le mérite de s'adonner à l'étude de la Torah dépasse celui d'accomplir les mitsvot.

וגם בגמ' [בגמרא] שלנו [במ"ק [במועד קטן] ד"ט ע"ב] רמו קראי אהדדי כתיב וכל חפצך לא ישוו בה חפצך ולא חפצי שמים.

Notre Guemara également (Moed Katan, folio 9, côté b) confronte les versets : il est écrit : « Et tous les objets de tes désirs ne sauraient lui être comparés » ; les objets de tes désirs, mais non les désirs du Ciel.

וכתיב וכל חפצים לא ישוו בה אפי' [אפילו] חפצי שמים, ומשני כאן במצוה שא"א [שאי אפשר] לעשותה ע"י אחרים וכאן במצוה שאפשר לקיימה ע"י אחרים שמצוה שאפשר לקיימה ע"י אחרים יניחנה ויעסוק בתורה.

Et il est écrit : « Toutes les choses désirables ne sauraient lui être comparées » — même les choses désirables aux yeux du Ciel. La Guemara répond : ici, il s'agit d'une mitsva qui ne peut être accomplie par d'autres, et là, d'une mitsva qui peut être accomplie par d'autres. Lorsqu'une mitsva peut être accomplie par d'autres, on doit la laisser de côté et se consacrer à l'étude de la Torah.

4 ולכאורה אינו מובן שהרי כל התורה אינו רק פירוש וביאור כיצד תהא המצוה נעשית ואיך ילמוד הוא

Or, à première vue, cela n'est pas compréhensible, car toute la Torah n'est que l'interprétation et l'explication de la manière dont la mitsva doit être accomplie. Comment donc étudier ce qui est

פירוש וביאור [וביאור] המצוה והמצו' [והמצות / והמצוה] עצמה תיעשה ע"י אחר' [אחריה]. ועמ"ש מזה בד"ה וידבר אלקים כו' לאמר אנכי כו'.

l'interprétation et l'explication de la mitsva, tandis que la mitsva elle-même est accomplie par d'autres ? Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Et D.ieu parla, etc., disant : Je suis, etc. »

וגם להבין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה והעוסק בתורת מנחה כאלו הקריב מנחה.

[Il faut] également comprendre l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « Quiconque s'occupe de la loi de l'holocauste, c'est comme s'il avait offert un holocauste ; et quiconque s'occupe de la loi de l'offrande de farine, c'est comme s'il avait offert une offrande de farine. »

והלא הקרבנות תלויים בכהמ"ק [בבית המקדש] ובמזבח וההקרבה תלויה בכהנים דוקא. והיאך מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב והוא איש זר אשר לא מבני הכהנים

Or, les offrandes dépendent du Temple et de l'autel, et leur présentation dépend spécifiquement des kohanim. Comment l'Écriture peut-elle donc le considérer comme s'il avait offert [cette offrande], alors qu'il est un non-kohen, qui n'est pas issu des fils des kohanim,

וגם אין כאן לא בהמ"ק [בית המקדש] ומזבח. (ועמ"ש מזה ג"כ במ"א בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע).

et qu'il n'y a ici ni Temple ni autel ? (Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet ailleurs, dans le discours commençant par «Lorsque les enfants d'Israël firent précéder "nous ferons" à "nous écouterons".»)

ויובן כל זה ע"פ ביאור ענין מעלת התו' [התורה] בכללה שהיא מצוה לכל אי ואי ללמוד כל הלכו' [הלכות] התורה אפילו הלכו' [הלכות] שאינן צריכות לכל אדם כגון דיני הוראת איסור והיתר שאינה מסורה

Tout cela se comprendra en expliquant la supériorité de la Torah dans son ensemble : c'est une mitsva pour chacun d'étudier toutes les lois de la Torah, même celles dont chacun n'a pas besoin, comme les lois qui permettent de statuer sur ce qui est interdit et ce qui est permis, lesquelles sont confiées

אלא למורי הוראות וכגון משפטים שבין איש לרעהו שאינן מסורים אלא לדיינים ואעפ"כ [ואף על פי כן] המצוה היא על כל אדם אפילו מי שאינו רוצה להיות דיין ומורה הוראה בישראל:

uniquement à ceux qui rendent des décisions halakhiques, ainsi que les lois civiles régissant les relations entre un homme et son prochain, qui ne sont confiées qu'aux juges. Malgré cela, la mitsva incombe à chacun, même à celui qui ne souhaite pas être juge ni rendre des décisions halakhiques en Israël.

5 ב והענין הוא כי הנה כתיב והיו הדברים האלה וגו' [וגומר]. ודברת בם כשבתך בביתך וגו' [וגומר],

2. Le propos est le suivant. Il est écrit: «Et ces paroles... seront, etc.», «Et tu en parleras lorsque tu seras assis dans ta maison, etc.»

דלכאורה פ"י הדברים האלה היינו האמורים בק"ש [בקריאת שמע] דעלה קאי ובאמת מצות ק"ש [קריאת שמע] היא בשחרית וערבית בלבד ולא כל היום ואיך נאמר ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך כו'.

Car, à première vue, « ces paroles » désigne celles qui sont récitées dans le Chema, auquel le verset se rapporte ; pourtant, en vérité, la mitsva de réciter le Chema ne s'applique que le matin et le soir, et non toute la journée. Comment peut-il donc être dit : « Et tu en parleras lorsque tu seras assis dans ta maison et lorsque tu marcheras, etc. » ?

דמשמע כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשה בין בשבתך בביתך בין בלכתך בדרך כו'.

Car cela implique que l'on en parle constamment, toute la journée et toute la nuit, sans jamais garder le silence, que l'on soit assis dans sa maison ou que l'on marche en chemin, etc.

אלא ודברת בם בדברי תורה כתיב, וא"כ [ואם כן] צריך להבין מהו הדברים האלה דמשמע דקאי על הדברים האמורים למעלה אחד ואהבת כו'

Mais « Et tu en parleras » se rapporte ici aux paroles de Torah. Il faut donc comprendre ce que sont « ces paroles », puisque cela semble renvoyer aux paroles énoncées plus haut : « Un » et « Tu aimeras », etc.

(וע' [ועיין] מענין על לבבך ברבות בקהלת בפסוק כל הנחלים הולכים אל הים ובפסוק דברתי אני עם לבי).

(Voir aussi, au sujet de « sur ton cœur », le Midrach Rabba sur Kohelet, à propos du verset « Tous les fleuves se jettent dans la mer », et du verset « J'ai parlé avec mon cœur. »)

אך הנה נודע פ"י מלת אחד שהוא לבדו הוא בשמים וארץ וד' רוחות העולם כמו שהיה לבדו קודם בריאת העולם.

Or, le sens du mot « Un » est bien connu : Lui seul est dans les cieux et sur la terre, ainsi que dans les quatre directions du monde, comme Il était seul avant la création du monde.

וכמ"ש אני ה' לא שניתי משום דכולא קמיה כלא ממש חשיב, ואין העולמות תופסים מקום כלל רק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד], מלכותך מלכות כל עולמים שמבחי מלכותו נתהווה בריאת העולמות מאין ליש,

Comme il est écrit: «Moi, D.ieu, je n'ai pas changé», car tout est considéré devant Lui comme n'étant véritablement rien, et les mondes n'occupent aucune place. Ils n'ont d'existence que dans [le niveau de] «Que le Nom de la gloire de Son royaume soit béni à jamais». «Ton royaume est un royaume de tous les mondes»: c'est du niveau de Sa Mal'hout qu'est issue la création des mondes, du néant à l'existence,

וכמאמר יחיד חי העולמים מלך דהא דכולא קמ"י [קמיה] כלא חשיב היינו קמיה דוקא משא"כ בבחי מלכותו הוא שכינת עוזו השוכנת בתחתונים

comme dans la formule: «Unique, Vie des mondes, Roi.» Car si tout est considéré comme rien devant Lui, cela vaut précisément devant Lui; en revanche, au niveau de Sa Mal'hout, Il est la Chekhina, la puissance de Sa majesté qui réside dans les mondes inférieurs,

והיינו ע"י רבוא רבבות צמצומים שיהא נגלה כבוד מלכותו ית', (ועמ"ש מזה ע"פ שיר השירים. וע"פ צאינה וראינה לא זו מחבבה כו'), ואי לזאת ואהבת את הוי' אלהיך ממש

et cela se fait par des myriades et des myriades de contractions, afin que la gloire de Sa royauté, qu'Il soit béni, soit révélée. (Voyez ce qui est écrit à ce sujet sur [le verset] «Le Cantique des cantiques», et sur «Sortez et voyez»: «Il ne cessa de la chérir», etc.) C'est pourquoi: «Tu aimeras Havaya, ton D.ieu», véritablement,

דהיינו להיות האהבה ורעותא דלבא להבטל אליו ית' ממש להיות נפשו נכללת ובטלה במציאות באור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש דכולא קמיה כלא ממש חשיב.

c'est-à-dire qu'il y ait amour et aspiration du cœur à s'annuler véritablement devant Lui, qu'Il soit béni, afin que son âme soit incluse et annulée dans son existence même dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, car tout est véritablement considéré comme néant devant Lui.

וזהו אחד ואהבת שמבחינת אחד נמשך להיות האהבה ורעותא דלבא בנפש האדם להיות הוי' ממש אלהיך

Et c'est là le sens de «Un» suivi de «Tu aimeras»: du niveau de «Un» découle [la force] d'éveiller dans l'âme de l'homme l'amour et l'aspiration du cœur, afin que Havaya soit véritablement «ton D.ieu».

והיינו ע"י עסק התורה דכתיב עוטה אור כשלמה שאור התורה עוטה הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] כשלמה שאור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש מתלבש בהתורה

Et cela se fait par l'étude de la Torah, comme il est écrit : « Il s'enveloppe de lumière comme d'un manteau » : la lumière de la Torah enveloppe le Saint béni soit-Il comme un manteau, car la Lumière infinie, béni soit-Il, Lui-même, se revêt dans la Torah.

(ועמ"ש מזה בד"ה ועשו להם ציצית. ועיין עוד מזה בפ' תולדות קמ"ב ב'. תרומה קס"ד בפ' פנחס רמ"ה ב').

(Voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Ils se feront des tsitsit ». Voyez aussi d'autres développements à ce sujet dans la paracha Toldot, 142b ; Terumah, 164 ; dans la paracha Pin'has, 245b.)

ועל זה נאמר לבושיי [לבושין / לבושים] כתלג חיזור כי תחלת הויית השלג הוא מן המים שנקרשו ונעשו שלג ואח"כ [ואחר כך] כשנפשר ונמס חוזר למים, כך הויית לבוש התורה הוא מבחי המים שהיא בחי חכמה עילאה חכים ולא בחכמה ידיעא.

Et c'est à ce sujet qu'il est dit : « Son vêtement est blanc comme la neige. » Car la neige prend d'abord naissance lorsque l'eau se fige et devient neige ; puis, lorsqu'elle dégèle et fond, elle redevient eau. De même, le vêtement de la Torah prend naissance du niveau de l'eau, qui est celui de la 'Hokhma suprême : « Il est sage, mais non d'une sagesse connaissable. »

ומזה נמשך ג"כ בתורה גשמיות שלפנינו להיות גילוי בחי חכמתו ורצונו ית'. וזהו חכמה בראש וחכמה בסוף.

De là découle également, dans la Torah sous sa forme matérielle telle qu'elle se présente à nous, la révélation du niveau de Sa sagesse et de Sa volonté, qu'Il soit béni. C'est là le sens de : « sagesse au commencement et sagesse à la fin ».

6 והנה כתיב שער רישיי [רישיה] כעמר נקא אלו הן המשכות כל פרטי ההלכות שבתורה וכמ"ש קווצותיו תלתלים וגו' [וגומר]

Or, il est écrit : « Les cheveux de Sa tête sont comme de la laine pure » : ce sont les émanations de toutes les lois particulières de la Torah, comme il est écrit : « Ses boucles sont ondulées », etc. :

תילי תלים של הלכות שהן המשכות מבחי' שערות בלבד שהם בחי' הארה מצומצמת ומועטת מעט מזער ע"י צמצומים רבים ושונים כמ"ש נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין

des monceaux sur des monceaux de lois, qui sont des émanations du seul niveau des cheveux, lesquels sont le niveau d'un rayonnement contracté et diminué, un tout petit filet, au moyen de nombreuses contractions de différentes sortes. Comme il est écrit : « Tes merveilles et Tes pensées envers nous : elles sont sans

ערוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר שלהיות המשכת נפלאותיך ומחשבותיך אלינו בעסק התורה שלפנינו המלוכשת בגשמיות עצמו מספר הצמצומים רבים ריבוא רבבות מדרגות עד אין מספר.

mesure auprès de Toi ; si je devais les raconter et en parler, elles seraient trop nombreuses pour être comptées. » Autrement dit, pour qu'il y ait une émanation de « Tes merveilles et Tes pensées envers nous » dans l'étude de la Torah qui se présente à nous, laquelle est revêtue de matérialité, les contractions sont « trop nombreuses pour être comptées » : des myriades de myriades de niveaux, au-delà de tout dénombrement.

(ועמ"ש מזה ע"פ ויהי מקץ) כי אין ערוך אליו ית' כלל וכמו שנודע פ"י ערך במספר שאפילו אחד לגבי אלף אלפים ורבבות נקרא בשם ערך

(Et voyez ce qui est écrit à ce sujet sur [le verset] « Et il arriva au terme ».) Car il n'existe absolument aucune comparaison avec Lui, béni soit-Il ; or, comme on le sait, la notion de « comparaison » en matière de nombre signifie que même un par rapport à des milliers de milliers et à des myriades est appelé comparable,

שהם מסוג א' שהכל נופל תחת סוג המספר, משא"כ לגבי אור א"ס [אין סוף] ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' לא שייך ערך כלל.

puisque'ils sont d'une même catégorie, car tout relève de la catégorie du nombre ; tandis qu'en ce qui concerne la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est telle que son nom l'indique, sans fin, etc., la comparaison ne s'applique absolument pas.

7 והנה כתיב סלסלה ותרוממך פ"י סלסלה לסלסל ולהפריד השערות שלא יהיו מעורבים ומבולבלין כמארו"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לא ידעו רבנן מאי סלסלה עד דשמעי וכו' דהוה מהפך במזי"י כו'

Or, il est écrit : « Salseleha, et elle t'élèvera. » Le sens de « salseleha » est de boucler et de séparer les cheveux, afin qu'ils ne soient ni mêlés ni emmêlés, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Les rabbins ne savaient pas ce que signifie "salseleha" jusqu'à ce qu'ils entendent », etc., « quelqu'un qui retournait ses cheveux », etc.

שהסלסול הוא בשערות להפרידם שלא יהא עירוב נימא בחברתה, וכך צריך להפריד כל ההלכות שבגמ' [שבגמרא] שלא יהי' [יהיה] עירוב ובלבול בין הלכה להלכה.

Car boucler les cheveux consiste à les séparer, afin qu'une mèche ne se mêle pas à une autre. De même, il faut distinguer toutes les lois de la Guemara, afin qu'il n'y ait ni mélange ni confusion entre une loi et une autre.

וכמו שמצינו בכמה מקומות בתלמוד דקאמרי ורמינהו וכו' ומשני לא קשיא הא ר' [רבין] מאיר כו' שמבררין ומלבנין כל הלכה לעצמה שלא תהא הלכה אחרת סותרת אותה ומבלבלתה.

Ainsi trouvons-nous en plusieurs endroits du Talmud qu'il est dit : « Et ils soulevèrent une contradiction », etc., puis qu'il est répondu : « Il n'y a pas de difficulté : ceci est Rabbi Meïr », etc. Chaque loi est ainsi clarifiée et mise au net séparément, afin qu'une autre loi ne la contredise ni ne la trouble.

8 והנה בבחינת סלסול הזה כתיב ותרוממך שנפש האדם מתרוממת ע"י זה לבחי' שער רישי' [רישיה] כעמר נקא והוא מקור התורה שהתורה היא

Or, à propos de ce niveau de boucles, il est écrit : « et elle t'élèvera » : par cela, l'âme de l'homme s'élève jusqu'au niveau de « les cheveux de Sa tête sont comme de la laine pure », qui est la source de la Torah. Car la Torah est

רק בחי' לבוש עוטה אור כשלמה משא"כ התרוממות זו היא למעלה מבחי' לבוש שהיא נוגעת לעצמיות אור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש (ועמ"ש במ"א ע"פ הנותן שלג כצמר מענין לבושיה כתלג ושער רישיה כו') :
seulement au niveau d'un vêtement : « Il s'enveloppe de lumière comme d'un manteau » ; en revanche, cette élévation est au-dessus du niveau d'un vêtement, car elle touche véritablement l'essence même de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il. (Voir aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet du [verset] « Il donne la neige comme de la laine », à propos de « Son vêtement est comme la neige » et de « les cheveux de Sa tête », etc.)

9 ג וכאשר ישכיל ויתבונן האדם בנפשו איך שע"י סלסול הלכות של התורה תתרום נפשו לעלות לאור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש ממילא יגיל וישמח בחדוות ה' הוא

3. Lorsqu'une personne comprend et contemple en son âme comment, par l'élucidation des lois de la Torah, son âme s'élèvera pour accéder à la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, alors, tout naturellement, elle exultera et se réjouira de la joie de D.ieu, c'est-à-dire,

אור א"ס [אין סוף] ב"ה מקור החיים מקור התענוגים יותר מרוב כל אפילו מחיי עוה"ב [עולם הבא] ג"ע [גן עדן] תחתון ועליון שאין זה אלא זיו כו', וגם בבחי' זיו הזה אמרו על אחר מוטב דלידייניה כו'.

la Lumière infinie, béni soit-Il, Source de la vie, Source des délices, au-delà de l'abondance de toute chose, plus encore que la vie du Monde futur, du Gan Eden inférieur et supérieur, car tout cela n'est qu'un rayonnement, etc. Et même à propos de ce rayonnement, ils ont dit au sujet d'A'her : « Mieux vaut qu'il soit jugé », etc.

10 ומכ"ש [ומכל שכן] וק"ו [וקל וחומר] שישים נפשו ככפו להיות כל ישעו וכל חפצו בעסק התורה להתענג על

ה' ממש שהוא מקור החיים ומקור התענוגים

À plus forte raison encore, il mettra sa vie dans sa main, afin que tout son salut et tout son désir soient consacrés à l'étude de la Torah, pour prendre plaisir en D.ieu Lui-même, qui est la Source de la vie et la Source de tous les plaisirs.

ואף שאין התענוג הזה נראה ונגלה בהתגלות היינו משום שגדול כח התענוג ההוא שאין העולמות יכולים לסובלו

Et si ce plaisir n'est pas visible et ne se révèle pas ouvertement, c'est parce que sa puissance est si grande que les mondes ne peuvent le supporter,

ולכן אינו בא לידי גילוי בהשגת הנבראים ואדרבה כ"ש [כל שכן] וק"ו [וקל וחומר] השמחה גדולה יותר לאלהים בהתבוננות נפשו

et qu'il ne vient donc pas à se révéler dans la compréhension des êtres créés. Au contraire, à plus forte raison encore, la joie en D.ieu est plus grande dans la contemplation de son âme,

שבודאי שורה עליו גילוי העונג העליון ב"ה מה שאינו נתפס ונקלט בשום השגה ולית מחשבה תפיסא ב"י [ביה], וכן בעסק התורה שהיא בחי' לבושיי [לבושין / לבושים] כתלג חיזור,

car il est certain que la révélation du Plaisir suprême, béni soit-Il, repose sur lui, bien qu'elle ne puisse être saisie ni assimilée par aucune compréhension, et que « nulle pensée ne peut Le saisir ». Il en va de même lorsqu'on s'occupe de l'étude de la Torah, qui est le niveau de « Son vêtement est blanc comme la neige » :

הנה נודע שהמחשבה והדיבור של האדם הן בחי' לבושים מחשבה לבוש הפנימי ודיבור לבוש האמצעי וא"כ [ואם כן] כשנפשו של אדם מתלבשת במחשבה ודיבור של התורה

Or, il est connu que la pensée et la parole de l'homme sont des vêtements : la pensée est le vêtement intérieur, et la parole, le vêtement intermédiaire. Ainsi, lorsque l'âme de l'homme se revêt de la pensée et de la parole de la Torah,

הנה היא מתלבשת בלבושו של הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] לבושי' [לבושין / לבושים] כתלג חיזור ממש ואין קרבת ה' ממש יותר מזה כמו ע"ד [על דרך] משל שנים שמתכסים בטלית אחד.

elle se revêt du vêtement même du Saint béni soit-Il, « Son vêtement est blanc comme la neige », et il n'est pas de proximité avec D.ieu plus grande que celle-ci, à l'image, par exemple, de deux personnes couvertes d'un même talit.

[ועמ"ש סד"ה ואשה כי תדור], ובזה יובן מה שבפרשה שניה של ק"ש [קריאת שמע] אומרים ונתתי מטר ארצכם וכו' ונתתי עשב בשדך כו'.

(Voir aussi ce qui est écrit à la fin du discours qui commence par « Si une femme fait un vœu ».) Cela permet de comprendre pourquoi, dans le deuxième paragraphe du Chema, nous disons : « Je donnerai la pluie de votre pays », etc., « Je donnerai de l'herbe dans votre champ », etc.,

כאלו מדבר בעדו ובאמת הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] הוא הנותן ומשה רבינו ע"ה [עליו השלום] אמר זה לפי ששכינה מדברת מתוך גרונו של משה.

comme s'il parlait en son propre nom, alors qu'en vérité, c'est le Saint béni soit-Il qui donne. Moché notre maître, que la paix soit sur lui, l'a dit ainsi parce que la Chekhina parle depuis la gorge de Moché.

11 וזהו מאמר השכינה שבגרונו שאומרת ונתתי, אבל מה שאנחנו אומרים ג"כ ונתתי אינו מובן לכאורה אלא היינו ע"י שאומרים תחלה לאהבה את ה' אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם.

C'est là la parole de la Chekhina dans la gorge de Moché, qui dit : « Et Je donnerai. » Mais que nous disions nous aussi « Et Je donnerai » ne se comprend pas à première vue. Cela s'explique plutôt par le fait que nous disons d'abord : « aimer D.ieu votre D.ieu et Le servir de tout votre cœur et de toute votre âme. »

והיינו מסירת נפש ולא בשביל שלא יהא כופר בה' ממש אלא היינו ביטול היש וגסות הרוח שבאדם שאמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כל מי שיש בו גסות הרוח ראוי לגדעו כאשירה

Il s'agit du sacrifice de soi (messirout néfesh) : non pas pour ne pas renier D.ieu Lui-même, mais plutôt de l'annulation du yesh (le sentiment de soi) et de l'orgueil qui est en l'homme, dont nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Quiconque est habité par l'orgueil mérite d'être abattu comme une ashera »

(בסוטה דף ה' ע"א) שהוא בבחי' אשירה ממש שעושה את עצמו ליש ודבר נפרד מיחודו ית',

(dans Sotah, folio 5, côté a), car il est véritablement dans la condition d'une ashera, se faisant lui-même yesh et chose séparée de Son unité, qu'Il soit béni.

וצריך להיות בבחי' ביטול ומסירת נפש לה' והיינו כמו שנודע ממאמר מודים אנחנו לך שההודאה היא אליו ית' דכולא קמיה כלא חשיב וכל מה שלמטה מטה הוא יותר כלא ולא

Il faut être dans un état d'annulation de soi (bitoul) et de sacrifice de soi envers D.ieu, comme on le sait de la parole « Nous Te remercions » : la reconnaissance s'adresse à Lui, qu'Il soit béni, car tout est considéré comme rien devant Lui, et tout ce qui est plus bas est encore davantage comme rien, et non

כמו שנראה בערכנו שהבריאה היא יש מאין ונראה לעינינו גשמיות העולם ליש ודבר נפרד כו' כמ"ש במ"א.

comme cela nous apparaît, à nous, lorsque la création est quelque chose à partir du néant, et que la matérialité du monde nous apparaît comme une entité et une chose séparée, etc., comme il est expliqué ailleurs.

12 וע"י ביטול זה נמשך ומתגלה יחוד אור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש בנפשו ויכול לומר ונתתי שאור א"ס [אין

סוף] ב"ה המתגלה

Et par cette annulation de soi, l'unité de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même est attirée et révélée dans son âme, et il peut dire : « Et Je donnerai », car la Lumière infinie, béni soit-Il, qui se révèle

בו הוא הוא המדבר בו וכמ"ש במ"א בפ' ואתחנן גבי ק"ש [קריאת שמע], והוא כענין דברי אשר שמתי בפ"ך שדבר ה' ממש הוא בפיו.

en lui est elle-même ce qui parle en lui, comme il est expliqué ailleurs, dans la paracha de Vaèt'hannan, à propos du Chéma. C'est en ce sens qu'il est dit : « Et Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche » : la parole de D.ieu elle-même est dans sa bouche.

וע"ד [ועל דרך] זה תמצא במאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אלו ואלו דברי אלהים חיים שמה שב"ש [שבית שמאי] אומרים וב"ה [ובית הלל] אומרים וכן דברי אביי ורבא אין זה דבריהם ממש

Dans le même esprit, on trouve dans l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « Les unes et les autres sont les paroles du D.ieu vivant. » Ce que disent Beit Chammaï et Beit Hillel, ainsi que les paroles d'Abayé et de Rava, ne sont donc pas véritablement leurs propres paroles,

אלא דבר ה' שבפיהם, וכמו שאמר המגיד להבית יוסף אני המשנה המדברת בפ"ך. וזהו ענין התורה. אך המצות הם בקיום מצות המלך דוקא.

mais la parole de D.ieu qui est dans leur bouche. C'est ainsi que le Maguid dit au Beit Yossef : « Je suis la Michna qui parle dans ta bouche. » Telle est la nature de la Torah. Mais les mitsvot consistent précisément à accomplir le commandement du Roi.

13 והנה מבחי' מלכותו ית' הוא חיות כל העולמות בעלי גבול במקום ובזמן מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור כל עולמים בחי' מקום דור ודור בחי' זמן ואין בחי' מקום וזמן שייך

Or, c'est du niveau de Sa Mal'hout, qu'Il soit béni, que provient la force vitale de tous les mondes, qui sont limités dans l'espace et dans le temps : « Ton règne est un règne sur tous les mondes, et Ta domination s'étend à chaque génération. » « Tous les mondes » désigne la dimension de l'espace ; « chaque génération », la dimension du temps. Et les dimensions de l'espace et du temps ne s'appliquent

אלא בבחי' מלכותו ית' מלך מלך וימלוך. אבל בא"ס [באין סוף] ב"ה עצמו לא שייך בחי' זמן ומקום כלל (וכמ"ש בס"ש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"ז [פרק ז']).

qu'au niveau de Sa Mal'hout, qu'Il soit béni : « Il est Roi, Il fut Roi et Il sera Roi. » Mais au Ein Sof, béni soit-Il, Lui-même, les dimensions du temps et de l'espace ne s'appliquent absolument pas. (Comme il est expliqué dans Sefer Shel Beinonim, Part II, chapter 7.)

והנה עסק התורה נקרא בצלמנו שהוא בבחי' למעלה מן הזמן משא"כ המצות שהן בבחי' מלכות נקרא כדמותנו ושייך בהם לשון הזמן,

Or, l'étude de la Torah est appelée « à Notre image », car elle se situe à un niveau supérieur au temps ; en revanche, les mitsvot, qui relèvent du niveau de la Mal'hout, sont appelées « selon Notre ressemblance », et le langage du temps leur est applicable.

לכן קיום המצות תלוי בזמן וקרבתו תלויין בזמן בהמ"ק [בית המקדש] משא"כ עסק התורה אינו תלוי בבמ"ק [בבית המקדש] וכהן ובגדי כהונה כלל,

C'est pourquoi l'accomplissement des mitsvot dépend du temps, et les sacrifices dépendent du temps où le Temple est debout, tandis que l'étude de la Torah ne dépend nullement du Temple, d'un Cohen ni des vêtements sacerdotaux.

ואף שהתורה הוא פ"י המצות מ"מ [מכל מקום] במחשבה ודבור עדיין הוא בבחי' רוחניות אבל המצות הם במעשה הגוף בפו"מ [בפועל ממש]:

Et bien que la Torah explique les mitsvot, néanmoins, [lorsqu'elle se trouve] dans la pensée et la parole, elle demeure à un niveau spirituel, tandis que les mitsvot s'accomplissent par l'action du corps, en acte concret.

14 ד והנה זה לעומת זה עשה אלהים שכמו שנפש האלהית מתחלקת לעשר כחות שלשה שכליים ושבע מדות דקדושה, כך יש ג"כ בקליפה

4. Or, « D.ieu a fait l'un opposé à l'autre » : de même que l'âme divine se divise en dix forces, trois forces intellectuelles et sept attributs émotionnels (midot) de sainteté, il en existe également dans kelipa (l'écorce) :

כמו חכמה דקדושה יש כנגדה חכמה דקליפה חרטומי מצרים וכן חכמים המה להרע (בירמיה ס"י ד') וכיוצא בשאר כחות הנפש.

de même qu'il existe la 'Hokhma de sainteté, il existe en face d'elle une 'Hokhma de kelipa : celle des magiciens d'Égypte, et de même, « Ils sont sages pour faire le mal » (Jérémie, chapitre 4), et ainsi en est-il des autres forces de l'âme.

וזהו כלל שבסטרא דקדושה הכל בבחי' ביטול אליו ית' חכמה כח מה משא"כ חכמה דקליפה היא בחי' יש. וכמ"ש ע"פ בעלי כמות ארנון.

Telle est la règle générale: du côté de la sainteté, tout est dans un état d'annulation de soi (bitoul) devant Lui, béni soit-Il, car 'Hokhma se lit koach mah, tandis que la 'Hokhma de kelipa est un état de yesh. Comme cela est expliqué à propos du verset «les maîtres des hauteurs de l'Arnon».

וזהו מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ישראל שבחו"ל [שבחוץ לארץ] כו', כי ארץ ישראל נקי ארץ כנען לשון הכנעה וביטול (עמ"ש סד"ה ויהי בשלח פרעה) משא"כ כשהוא בבחי' גסות הרוח ויש הוא

C'est là le sens de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie: «Les Juifs hors de la Terre», etc. Car la Terre d'Israël est appelée la terre de Canaan, terme qui exprime la soumission (hach-na'a) et l'annulation de soi (voir ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Et il advint, lorsque Pharaon eut envoyé»). En revanche, lorsqu'on se trouve dans un état d'orgueil et de yesh, on est...

כמו עובדי עבודת כוכבים בטהרה הם שענין עובדי כוכבים ומזלות הוא כמ"ש וראית את השמש ואת הירח כו' והשתחוית להם כו'.

«comme des idolâtres dans la pureté». Car la question des adorateurs des astres et des constellations est celle qu'évoque le verset: «Tu vois le soleil et la lune», etc., «et tu te prosternes devant eux», etc.

והנה כתיב ממגד תבואות שמש שהשמש משפיע לתבואות הארץ וכן כל צבא השמים שהם המזלות אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה כו'.

Or, il est écrit: «par l'abondance des récoltes du soleil»: le soleil exerce son influence sur les récoltes de la terre. De même, toute l'armée du ciel, c'est-à-dire les constellations: «Il n'est pas de brin d'herbe en bas qui n'ait une constellation en haut», etc.

אלא שהשתחו"י [שהשתחויה] להם אסור מפני שמחשבים אותם ליש ודבר שהם המשפיעים ובאמת אין השפעתם מצד עצמם

Toutefois, il est interdit de se prosterner devant eux, parce qu'on les considère comme une entité et une chose, comme s'ils étaient ceux qui dispensent l'influence, alors qu'en vérité, cette influence ne vient pas d'eux-mêmes;

אלא שהם כלי ההשפעה שבהם ועל ידם עוברת ההשפעה וכן כל עבודת כוכבים שעושה עצמה ליש ודבר אלא דקרו ליה אלהא דאלהא.

ils ne sont que les instruments par lesquels l'influence est dispensée, et c'est en eux et par leur intermédiaire qu'elle passe. De même, toute idolâtrie se fait elle-même entité et chose, mais ils l'appellent « le dieu des dieux ».

משא"כ סטרא דקדושה היא בבחי' ביטול שאין עוד מלבדו וא"כ [ואם כן] מי שנמשך אחר גסות רוחו להחשיב עצמו ליש הרי הוא כעובד עבודת כוכבים בטהרה.

À l'inverse, le côté de la sainteté se caractérise par l'annulation de soi, [sachant] que « rien n'existe en dehors de Lui ». Dès lors, celui qui se laisse entraîner par son orgueil au point de se considérer comme une entité est semblable à un idolâtre dans la pureté.

דהיינו מי שנמשך אחר בגדי כבוד להתפאר בפני בני אדם כי כבוד חכמים ינחלו כתיב ועשית

C'est-à-dire celui qui se laisse attirer par des vêtements d'honneur afin de se glorifier devant les hommes. Car il est écrit : « Les sages hériteront de l'honneur » ; [et] « Tu feras...

בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת שהכבוד הנמשך לבחי' חכמה כח מ"ה [מה] הוא בבחי' ביטול משא"כ שאר כבוד של עוה"ז [עולם הזה] שהוא יש הוא מסטרא דקליפה.

des vêtements sacrés pour Aharon, ton frère, pour l'honneur et la gloire » : l'honneur qui se dégage du niveau de 'Hokhma, koach mah, relève de l'annulation de soi, tandis que tout autre honneur de ce monde, qui relève du yéch, provient du côté de la kelipa.

15 ובזה יובן מה שאמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כך הוא דרכה של תורה פת במלח כו' אם אתה עושה כן אשריך בעוה"ז [בעולם הזה] כו'.

On comprendra ainsi ce qu'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Telle est la voie de la Torah : du pain avec du sel », etc., « si tu agis ainsi, tu es heureux dans ce monde », etc.

ולכאורה אינו מובן מהו העוה"ז [העולם הזה] בזה אלא הענין שכאשר ישים אל לבו ההכנעה וביטול אליו ית' שבזה שורה עליו עונג עליון כנ"ל. אין לך עוה"ז [עולם הזה] גדול מזה.

À première vue, on ne comprend pas ce qu'il y a là de « ce monde ». Mais voici le point : lorsqu'il prend à cœur la soumission et l'annulation de soi devant Lui, béni soit-Il, par lesquelles le Plaisir suprême repose sur lui, comme indiqué plus haut, il n'est pas de « ce monde » plus grand que celui-là.

16 ועל זה אמרו יפה שעה אחת כו'. אבל כשנמשך אחר תענוגי עוה"ז [עולם הזה] הרי ממשיך עליו סטרא דקליפה ומלביש א"ע [את עצמו] בגדים צואים וכשישים אל

C'est à ce sujet qu'ils ont dit : « Une heure vaut mieux », etc. Mais lorsqu'on se laisse entraîner par les plaisirs de ce monde, on attire sur soi le côté de la kelipa et l'on se revêt de vêtements souillés. Et lorsqu'il se met à

לבו שהקליפות סבבוהו לא יהי' [יהיה] לו תענוג מעוה"ז [מעולם הזה] כלל משא"כ כשפת במלח תאכל כו' ישמח לבו ויגל כי אין לו לבוש מסטרא דקליפה ומבגדים הצואים.

comprendre que les kelipot l'entourent, il ne trouvera plus aucun plaisir en ce monde. En revanche, lorsqu'on « mange du pain avec du sel », etc., son cœur se réjouira et exultera, car il ne porte aucun vêtement provenant du côté de la kelipa ni aucun de ces vêtements souillés.

אך מי שפגם והעביר את הדרך בהמשיך את לבו אחר היש והגסות, העצה היעוצה לצעוק אל ה' בצר לו צעק לבם שיהא הלב צועק בקרבו מקרב

Mais celui qui a fauté et s'est écarté du chemin en laissant son cœur se porter vers l'orgueil et la grossièreté, le conseil qui lui est donné est de crier vers D.ieu dans sa détresse : « Leur cœur a crié » ; que son cœur crie en lui-même, du plus profond

איש ולב עמוק איך לא שם לנגד עיניו אור א"ס [אין סוף] ב"ה הסובב כל עלמין שלפניו כחשיכה כאורה ורוחניות וגשמיות שוין וימלא בושח וכלימה וכמ"ש ולא נבוש לעולם ועד.

de l'homme, du fond de son cœur : comment n'a-t-il pas placé devant ses yeux la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), devant laquelle l'obscurité est comme la lumière, et où le spirituel et le matériel sont égaux ? Il sera rempli de honte et de confusion, comme il est dit : « Et nous ne serons jamais honteux, à jamais. »

17 וכמשל מי שהולך ערום בלא הודע לו שיש אנשים רואים אותו ואח"כ [ואחר כך] כשרואה שהאנשים רואים אותו יתמלא בושח,

Cela ressemble à l'exemple de quelqu'un qui se promène nu sans savoir que des gens le regardent ; puis, lorsqu'il voit que des gens le regardent, il est envahi de honte.

כן ויותר מכן יש ליכוש מאור א"ס [אין סוף] ב"ה הסובב כל עלמין דכתיב ב"י [ביה] את השמים ואת הארץ
אני מלא.

De même, et à plus forte raison, il faut avoir honte devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), au sujet de laquelle il est écrit : « Je remplis les cieux et la terre. »

(ועמ"ש מזה בד"ה מנורת זהב). ועל זה נאמר כי לא יראני האדם וחי בחייו אינו רואה

(Et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Un candélabre d'or ».) C'est à ce propos qu'il est dit : « Car nul homme ne Me verra et vivra » : de son vivant, il ne voit pas,

אבל בשעת מיתתו רואה והיינו כדי שיתמלא בושח וכלימה בראותו ה' נצב עליו ורואה במעשיו ועי"ז
ישוב בתשובה שלימי [שלימה] לפניו את פניך ה' אבקש

mais au moment de sa mort, il voit. C'est afin qu'il soit empli de honte et de confusion en voyant D.ieu se tenir au-dessus de lui et voir ses actes ; ainsi, il reviendra vers Lui par une techouva complète : « C'est Ta face, D.ieu, que je rechercherai »,

דהיינו לבקש פנימיות ה' גילוי אור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש דהיינו להחזיר פנים בפנים כנ"ל וכמים
הפנים כתיב וזרקתי עליכם מים טהורים י"ג מכילין דרחמי

c'est-à-dire à rechercher la dimension intérieure de D.ieu, la révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il, elle-même ; autrement dit, à revenir face à face, comme mentionné plus haut. Et [en correspondance avec] « Comme l'eau reflète le visage », il est écrit : « Je répandrai sur vous des eaux pures » : les Treize Attributs de Miséricorde,

שהם בחי' פנימיות והן מקור התורה ולכך ממלא כל הפגמים שפגם בתורה. כמ"ש אנת הוא ממלא כל
שמהן ואנת הוא שלימו דכולהו ועי"ז וטהרתם.

qui relèvent de la dimension intérieure et sont la source de la Torah ; c'est pourquoi elles comblent toutes les déficiences qu'il a causées dans la Torah. Comme il est écrit : « Tu es Celui qui remplit tous les Noms, et Tu es la perfection de tous. » Et grâce à cela : « et vous serez purifiés. »

18 והנה על בחי' החזרת פנים בפנים נתקנו כל עשרת ימי תשובה כנגד עשר כחות הנפש שבכל יום נתקן
כח אחד שביום ראשון נתקן בחי' החכמה

Or, pour le retournement de face à face, les dix jours de la Techouva ont tous été institués, correspondant aux dix facultés de l'âme, de sorte qu'une faculté soit rectifiée chaque jour. Le premier jour, c'est le niveau de 'Hokhma qui est rectifié,

דהיינו מה שהלביש נפשו בחי' [בחכמה] דקליפה שהוא בחינת יש ע"ד [על דרך] מ"ש ראיתי איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו יבא לבחי'

c'est-à-dire [la faute] d'avoir revêtu son âme de la 'Hokhma de la kelipa, qui est le niveau du yéch, comme il est écrit : « J'ai vu un homme sage à ses propres yeux ; il y a plus d'espoir pour un insensé que pour lui » ; [afin qu']il parvienne au niveau de

ביטול כח מה עד שביום עשירי הוא יום כיפור נתקן בחי' התנשאות, ועל דבר הנ"ל נק' עליית המל' [המלכות] שהוא מ"ש לך ה' הממלכה בבחי' ביטול,

l'annulation de soi, koah ma. [Et ainsi de suite,] jusqu'au dixième jour, Yom Kippour, où le niveau de l'orgueil est rectifié. Pour la raison mentionnée plus haut, cela s'appelle l'élévation de Mal'-hout, conformément à ce qui est écrit : « À Toi, D.ieu, appartient la royauté », dans un état d'annulation de soi.

לכן ביום הכפורים אסור באכילה ושתיה ונעילת הסנדל שהן הכל בחי' הלבשת היש ולהיות בבחי' ביטול ממש אליו ית', ועד"ז [ועל דרך זה] הן כל הכריעות והשתחוואות שביום כפור שנופלים על פניהם להיות בבחי' בטול.

C'est pourquoi, à Yom Kippour, il est interdit de manger, de boire et de porter des chaussures, car tout cela relève du revêtement du yéch ; [cela permet] d'être dans un état d'annulation véritable devant Lui, qu'Il soit béni. De même, toutes les inclinations et prosternations de Yom Kippour, lorsqu'on se prosterne face contre terre, visent à être dans un état d'annulation.

19 והנה יש ב' מיני גסות הרוח בחי' חיצוניות שיודע בעצמו ערכו השפל ואעפ"כ [ואף על פי כן] מחשב א"ע [את עצמו] ליש ודבר בעיני הבריות, ויש בבחי' פנימיות שהוא בחי' עצמיות הגסות שדרכו ישר בעיניו והוא באמת חשוב גם בעיני עצמו.

Or, il existe deux sortes d'orgueil. [L'une relève de] la dimension extérieure («'hitsoniyout») : l'homme connaît en lui-même sa faible valeur et, malgré cela, se considère comme une entité et comme quelqu'un d'important aux yeux des gens. Il existe aussi [une sorte d'orgueil relevant de] la dimension intérieure (pnimiyout), qui est l'essence même de l'orgueil : à ses yeux, sa conduite est droite, et il est véritablement important à ses propres yeux également.

20 והנה על בחינה הא' נאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם עליכם דייקא. דהיינו מה שעליכם מבחוץ.

Or, à propos du premier type, il est dit : « Car en ce jour, Il fera expiation pour vous, afin de vous purifier » : « pour vous » (aleikhem), littéralement « sur vous », précisément ; c'est-à-dire ce qui est sur vous, à l'extérieur.

ועל הבחינה הב' אמר מכל חטאתיכם דהיינו חטאת פנימיות שלכם לפני ה' תטהרו. פי' לפני ה' קודם בחי' הוי'.

Et à propos du second type, il est dit : « de tous vos péchés », c'est-à-dire le péché intérieur qui est le vôtre : « devant D.ieu, vous serez purifiés ». Le sens de « devant D.ieu » est : avant le niveau de Havaya.

כי התורה היא שמותיו של הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] יו"ד היא חכמה אורייתא מחכמה נפקת. אבל ע"י התשובה מעומקא דליבא ממעמקים קראתיך ה' שממשיך בחי' הוי'.

Car la Torah est les Noms du Saint béni soit-Il ; le youd est 'Hokhma, [et] « la Torah vient de 'Hokhma ». Mais par la techouva qui vient du plus profond du cœur, « des profondeurs, je T'appelle, D.ieu », on fait descendre le niveau de Havaya.

21 ואז תטהרו מסטרא דקליפה בכדי שלא יהא העלם והסתר מאור א"ס [אין סוף] ב"ה הסובב כל עלמין. וזהו שנתנו לוחות אחרונות ביום כיפור גילוי אנכי ה' אלהיך.

Et alors, « vous serez purifiés » du côté de la kelipa, afin qu'il n'y ait ni occultation ni dissimulation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). C'est pourquoi les secondes Tables furent données à Yom Kippour : la révélation de « Je suis D.ieu, ton D.ieu »,

אנכי ממש ובזה לא יהיה לך אלהים אחרים על פני פי' שזהו הבטחה שלא יהיו אלהים אחרים מעלימים ומסתירים את בחי' פנימיות כי עונותיכם מבדילים כו'.

le « Je » même. Et par là, « Tu n'auras pas d'autres dieux devant Ma face » : cela signifie que c'est une promesse qu'aucun autre dieu ne viendra occulter ni dissimuler le niveau de la dimension intérieure, car « vos fautes font séparation », etc.

אך ביום כיפור הוא בהעלם כי לוחות אחרונות נתנו בצנעה אבל הגילוי הוא בשמחת תורה שמחה של תורה דהיינו גילוי מקור התורה והוא גילוי עונג העליון ב"ה:

Mais à Yom Kippour, elle demeure occultée, car les secondes Tables furent données en secret. La révélation a lieu à Sim'hat Torah, la joie de la Torah, c'est-à-dire la révélation de la source de la Torah ; et c'est là la révélation du Plaisir suprême, béni soit-Il.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/acharei/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak